بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
BANK MARKAZI JOMHOURI ISLAMI IRAN.
اداره مطالعات و سازمانهای بین المللی
INTERNATIONAL ORGANIZATIONS AND STUDIES DEPT.
اخبار اقتصادی روز
سال چهل و چهارم شماره : ۴۶ تاریخ : شنبه ۲۷ تیر ۱۳۸۸ (۱۸ ژوئیه ۲۰۰۹)

نقل مطالب با ذکر ماخذ بلا مانع است .

وضع ارزهای عمده و نرخ های بهره

در هفته منتهی به ۱۷ ژوئیه ۲۰۰۹ میلادی در بازار نیویورک دلار در مقابل تمام ارزهای عمده به استثنای ین تضعیف شد . انتشار ارقام و گزارشات اقتصادی ، دورنمای اقتصاد جهانی و برخی موارد دیگر از جمله عوامل وقوع این امر بود. روز دوشنبه در بازار نیویورک ، دلار در مقابل ین تقویت شد . این امر در پی یک تحلیل بانکی که بیان نمود درآمد شرکت های مالی آمریکایی ممکن است بهتر از حد انتظار باشد و به همین دلیل باعث بالا رفتن امیدواریها و تقویت سهام وال استریت شد ؛ اتفاق افتاد . یورو نیز پس از آنکه ژان کلود تریشه – رئیس کل بانک مرکزی اروپا – اعلام نمود که کمی خوش بینی در مورد رشد اقتصادی منطقه یورو در مدت باقی مانده از سال ۲۰۰۹ وجود دارد، تقویت گردید . شاخص سهام پس از آنکه Meredith Whitney – از تحلیل گران مطرح بخش مالی و انرژی – رتبه Goldman Sachs را افزایش داد و باعث افزایش امیدواری در مورد درآمدهای بانک های معتبر در این هفته گردید ، تقویت شد . تقویت اخیر ین و دلار زمانی اتفاق افتاد که سرمایه گذاران به فروش سهام، مواد اولیه و سایر دارایی های ریسک دار که اغلب بوسیله وام گیری به دلار و ین تأمین مالی شده بودند، اقدام نمودند . دلار آمریکا به پایین ترین حد در ۵ ماه اخیر در مقابل ین سقوط نموده بود و به نرخ هر دلار معادل ۹۱/۷۳ رسیده بود لیکن با معاملات اخیر به نرخ هر دلار برابر با ۹۲/۹۲ ین رسید که در مقایسه با نرخ پایان وقت روز جمعه ۰/۴ درصد رشد داشته است . تقویت سهام وال استریت نیز به کاهش تمرکز بازار بر روی ین کمک نمود . یورو در مقابل ین با ۰/۸ درصد ودر مقابل دلار۰/۴ درصد افزایش یافت . تیموتی گایتنر وزیر خزانه داری آمریکا ، روز دوشنبه اظهار داشت که بهبود اقتصاد جهانی هنوز با ریسک مواجه است . اما اضافه نمود که آمریکا با شانس خوبی روبه رو است و سایر اقتصادهای برتر نیز رشد خود را احتمالاً از دو فصل بعدی شروع خواهند نمود . روز سه شنبه ۱۴ ژوئیه در بازار نیویورک ، ین تضعیف شد. بالاتر بودن درآمد Goldman Sachs از میزان پیش بینی شده باعث افزایش امیدواری به بهبود اقتصادی و بالا بردن سطح ریسک پذیری سرمایه گذاران و تمایل آنان به خرید دارایی های ریسک دار گردید . از سوی دیگر معامله گران مراقب اخبار درآمدهای سایر بانک های آمریکایی نیز بودند و در حالیکه اطلاعات منتشره از سوی Lackuster آلمان بر روی نرخ یورو تأثیر می گذاشت ، آنان این تغییرات را دنبال می نمودند . افزایش اندک در ریسک پذیری سوداگران ،ارزهای پربازده را تقویت نمود و باعث بالارفتن قیمت این ارزها همچون دلار کانادا گردید به طوریکه این ارز به بالاترین نرخ خود در مقابل دلار در سه هفته اخیر رسید . گزارشی که در روز سه شنبه منتشر شد حاکی از بهتر از انتظار بودن خرده فروشی آمریکا بود اما معامله گران به این نکته توجه نمودند که بیش از ۰/۶ درصد افزایش در خرده فروشی به علت بالا رفتن قیمت بنزین بوده است در معاملات پایان وقت نیویورک در روز سه شنبه یورو در مقابل دلار ۰/۳ درصد اف نمودولی در مقابل ین اندکی رشد داشت . دلار نیز در مقابل ین ۰/۴ درصد تقویت شد . روز چهارشنبه دلار آمریکا در مقابل ارزهای عمده تضعیف شد و به پایین ترین سطح یک ماهه خود رسید . درآمدهای بهتراز انتظار Intel وGoldman Sachs باعث بالارفتن سطح اعتماد عمومی به درآمدهای شرکتی و بالطبع دورنمای اقتصاد جهانی گردید . آمار در این روز نشانگر بهبود شاخص فعالیت بخش کارخانه ای نیویورک بود که این امر باعث تقویت سهام وال استریت گردید ، این عوامل باعث شد که ریسک پذیری در بازار افزایش یافته و توجه بازار به سمت ارزهای پربازده و سهام جلب گردد ، در معاملات پایان وقت این روز یورو در مقابل دلار یک درصد و در مقابل ین ۱/۸ درصد تقویت شد . دلار نیز در مقابل ین ۰/۸ درصد تقویت گردید . تقویت یورو در مقابل دلار پس از آنکه فدرال رزرو طی گزارش پیش بینی اقتصادی برای سالهای ۲۰۱۱–۲۰۰۹ ، نرخ بیکاری را برای سال جاری بیشتر از ۱۰ درصد اعلام نمود ، اتفاق افتاد . روز چهارشنبه استرلینگ ۰/۶ درصد در مقابل دلار تقویت شد در حالیکه شاخصی که وضعیت دلار در مقابل ۶ ارز عمده را مشخص می نماید با یک درصد کاهش به پایین ترین سطح از ۱۱ ژوئن تاکنون رسید . افزایش ریسک پذیری وافزایش قیمت نفت باعث بالارفتن قیمت دلار کانادا در مقابل دلار آمریکا به بالاترین سطح در یک ماه اخیر گردید . در روز پنجشنبه دلار باز هم تضعیف شد و به پایین ترین سطح خود در مقابل سبدی متشکل از ارزهای گوناگون در شش هفته اخیر رسید . در این روز ابتدا گزارش منتشره ای حاکی از درآمدهای خوب بانک JPMorgan بود ، اما انتشار ارقام ضعیف بخش کارخانه ای ایالات متحده این نگرانی را در بین سرمایه گذاران ایجاد کرد که ممکن است درآمدهای سایر بانکهای ایالات متحده به خوبی بانک JPMorgan نباشد . لذا سرمایه گذاران اقدام به فروش دلار در مقابل ارزهای پربازده نمودند . در پایان وقت معاملات این روز یورو در مقابل دلار نسبت به روز گذشته ۰/۳ درصد افزایش یافت و به نرخ هر یورو برابر ۱/۴۱۴۵ دلار رسید . لیره نیز در مقابل دلار در این روز با افزایش مواجه بود. اما در روز جمعه ، انتشار ارقام مطلوب عملکرد سه ماهه دوم سال جاری شرکت های آمریکایی ، موجب تقویت دلار به عنوان مأمن سرمایه گذاری و تقویت آن در برابر یورو و لیره شد . در این روز گزارش منتشره دیگری نیز حاکی از افزایش میزان ساخت و ساز خانه های نوساز در ماه ژوئن در آمریکا بود . اما انتشار گزارشهای دیگری نشان داد که درآمدهای بعضی از شرکت ها نظیر جنرال الکتریک و Bank of America در سه ماهه دوم سال جاری با کاهش مواجه بوده است ، این امر به نگرانیها در بازار دامن زد . اما در مجموع و با توجه به برآیند وقایع گوناگون ، دلار در آخرین روز هفته در برابر ارزهای عمده تقویت شد . شاخص دلاری ICE Futures نیز که بیانگر وضعیت دلار در برابر ۶ ارز عمده است ، پس از اینکه در روز پنجشنبه به پایین ترین سطح خود در شش هفته اخیر رسیده بود ، در این روز سه درصد افزایش یافت .

بورس فلزات قیمتی

در هفته گذشته بهای طلا در بازار فلزات قیمتی لندن و نیویورک عمدتاً تحت تأثیر انتشار اخبار و گزارشات اقتصادی ، نوسانات بازار سهام و ارز ، تغییرات شدید قیمت نفت خام و برخی موارد دیگر قرار داشت . بطوریکه در هفته منتهی به ۱۷ ژوئیه متوسط بهای طلا در بازارهای مذکور به ترتیب با ۱/۴۶ و ۱/۶۱ درصد افزایش به سطوح ۹۲۹/۵۳ و ۹۳۲/۵۱ دلار در هر اونس رسید . روز دوشنبه بهای طلا در بازارهای نیویورک تحت تأثیر نوسانات ارزش دلار ازمرز ۹۲۰/۰ دلار درهر اونس فراتر رفت . افزایش تردیدها نسبت به دورنمای اقتصادی جهان ، سوداگران را وادار به خرید طلا جهت پوشش دادن سرمایه های خود در مقابل تورم کرد ، لذا تقاضا برای این فلز قیمتی افزایش یافت و در نهایت منجر به ترقی قیمت آن گردید ، چرا که طبق انتظارات کارشناسان قیمت شمش طلا هنوز هم تحت تأثیر افزایش ارزش دلار می باشد و در حال حاضر با کاهش تقاضا از سوی خرده فروشان طلا رو برو می باشد . روز سه شنبه بهای طلا در بازارهای فوق تحت تأثیر تقویت ارزش دلار در مقابل سایر ارزهای عمده و نوسانات بازار سهام ، از سیر صعودی برخوردار بود. در این روز با انتشار ارقام بهتر از انتظار شاخص قیمت تولید کنندگان (PPI) و شاخص خرده فروشی آمریکا در ماه ژوئن ، انتظارات تورمی در بین سوداگران افزایش یافت و آنها را به سوی معاملات طلا سوق داد ، در روز چهارشنبه با تضعیف دلار و نوسانات بازار نفت خام سرمایه گذاران بر آن شدند تا با سرمایه گذاری مطمئن در بازار طلا ریسک سرمایه های خود را کاهش دهند از سوی دیگر انتشار ارقام بهتر از انتظار شاخص قیمت مصرف کنندگان آمریکا در ماه ژوئن باعث شد تا قیمت طلا در این روز بیش از دو درصد افزایش یابد . روز پنجشنبه بهای طلا در بازار لندن و نیویورک تحت تأثیر افزایش غیر منتظره قیمت نفت خام و تضعیف دلار تنزل یافت . تقویت بازار سهام آمریکا به دلیل ریسک پذیری سرمایه گذاران عمده ترین دلیل تضعیف ارزش دلار بود . با افزایش ریسک پذیری ، سرمایه گذاران به خرید شمش طلا به عنوان مأمنی مطمئن برای حفظ ارزش دارایی های خود روی آوردند . لذا با افزایش تقاضا برای طلا قیمت آن نیز افزایش یافت . ضمناً بانک مرکزی روسیه در این روز اعلام کرد که مجموع ارزش ذخایر طلا و ارز این کشور از رقم ۴۰۹/۱ میلیارد دلار در هفته منتهی به ۳ ژوئیه به رقم ۴۰۰/۷ میلیارد دلار در هفته منتهی به ۱۰ ژوئیه کاهش یافته است . در روز جمعه نیز قیمت طلا در بازارهای جهانی تحت تأثیر افزایش قیمت های نفت و انتظارات تورمی افزایش یافت . انتشار گزارشات نسبتاً مطلوب اقتصادی آمریکا نیز مزید علت بود . همچنین در این روز گزارش منتشره ای حکایت از افزایش ۳/۶ درصدی نرخ رشد سالانه خانه های شروع به ساخت در ایالات متحده داشت .که این رقم بالاترین نرخ رشد خانه های شروع به ساخت از نوامبر گذشته تاکنون بود . افزایش حجم معاملات مواد اولیه ، مخصوصاً شمش طلا و نقره و تمایل معامله گران به خرید طلا جهت پوششی در برابر تورم نیز دلیل دیگر بر افزایش قیمت طلا در این روز بود . ضمن اینکه طبق آخرین گزارش کمیسیون معاملات آتی کالاهای اساسی (CFTC) خالص مانده حساب طلای سوداگران در معاملات آتی بازار طلای نیویورک از سطح ۱۶۴،۱۴۴ قرارداد در هفته منتهی به ۷ ژوئیه به سطح ۱۵۸،۸۰۴ قرارداد در هفته منتهی به ۱۴ ژوئیه کاهش یافت .

بورس نفت خام

در هفته گذشته بهای نفت خام در بازارهای جهانی بطور عمده تحت تأثیر افزایش و تداوم نگرانیهای سرمایه گذاران درخصوص کاهش رشد اقتصادی و کاهش تقاضای جهانی نفت و برخی عوامل دیگر قرار داشت . بطوریکه در دوره مذکور میانگین بهای هر بشکه نفت خام برنت انگلیس و نفت خام پایه آمریکا به ترتیب با ۱/۰۶ درصد افزایش و ۰/۳۵ کاهش به سطوح ۶۲/۵۲و ۶۱/۲۷ دلار رسید . روز دوشنبه بهای نفت خام در بازارهای لندن و نیویورک تحت تأثیر افزایش نگرانی سرمایه گذاران درخصوص کاهش رشد اقتصادی و تقاضای جهانی نفت به کمتر از ۶۰ دلار کاهش یافت. روز سه شنبه بهای نفت در بازارهای جهانی تحت تأثیر تداوم نگرانیهای فزاینده درخصوص کاهش تقاضای جهانی نفت قرار داشت و به همین دلیل بهای این ماده باز هم کاهش یافت . روز چهارشنبه بهای نفت خام در بازارهای جهانی تحت تأثیر انتشار اطلاعات اقتصادی مربوطه به گزارش هفتگی اداره کل اطلاعات انرژی آمریکا (EIA) که حاکی از کاهش موجودی انبار نفت خام و افزایش حجم موجودی های انبار بنزین و انبار " نفت حرارتی و دیزل " بود و همچنین به دلیل تضعیف ارزش دلار و تقویت ارزش شاخص های سهام بیش از سه درصد افزایش یافت . همچنین طبق گزارش هفتگی اداره کل اطلاعات انرژی آمریکا (EIA) موجودی انبار نفت خام این کشور در هفته منتهی به ۱۰ ژوئیه نسبت به هفته ماقبل با ۲/۸ میلیون بشکه کاهش به سطح ۳۴۴/۵ میلیون بشکه رسید . این در حالیست که موجودی انبار " نفت حرارتی و دیزل " و موجودی انبار بنزین به ترتیب با ۰/۶ و۱/۵ میلیون بشکه افزایش به سطوح ۱۵۹/۳ و ۲۱۴/۶ میلیون بشکه رسیدند. طبق اطلاعات منتشره EIA ، کاربرد ظرفیت پالایشگاهی نیز به میزان ۱/۱ درصد افزایش یافت . یک عضو شورای نفتی عالی کویت نیز اعلام نمود که اگر بهای نفت به کمتر از ۵۰ تا ۵۵ دلار در هر بشکه برسد ، ممکن است اوپک دراجلاس آتی در ماه سپتامبر سقف تولیدات خود را کاهش دهد . همچنین گروه شبه نظامی شورشی نیجریه نیز در این روز اعلام نمود که از روز چهارشنبه یک آتش بس ۶۰ روزه را به اجرا خواهد گذاشت . روز پنجشنبه بهای نفت خام در بازارهای جهانی تحت تأثیر افزایش ارزش شاخص های سهام بدنبال اطلاعات متناقض درخصوص بهبود وضعیت اقتصادی آمریکا افزایش یافت . لازم به ذکراست که در این روز قراردادهای نفت برنت ماه اوت نیزمنقضی شد . روز جمعه بهای نفت خام در بازارهای جهانی تحت تأثیر انتشار اطلاعات بهتر از حد انتظار بخش مسکن و از سر گیری رخ دادهای اخیر ایران و نیز ایجاد یک موج هوای گرمسیری در منطقه اقیانوس اطلس ، افزایش یافت .

قیمت فروش هر تن انواع فلزات غیر آهنی در بورس لندن (دلار)

تاریخ / نوع فلز	مس مفتول	آلومینیوم	روی	نیکل	سرب	قلع
جمعه ۱۷ ژوئیه ۲۰۰۹	۵۲۳۰/۰	۱۶۷۱/۵	۱۵۲۰/۰	۱۵۸۸۰	۱۶۰۴/۰	۱۳۱۷۵
پنجشنبه ۱۶ ژوئیه ۲۰۰۹	۵۲۳۱/۵	۱۶۳۶/۰	۱۵۰۵/۵	۱۵۸۵۰	۱۶۰۰/۵	۱۳۲۱۰
چهارشنبه ۱۵ ژوئیه ۲۰۰۹	۵۱۸۱/۵	۱۶۲۲/۵	۱۵۱۷/۵	۱۵۸۸۰	۱۶۱۱/۰	۱۳۳۷۰

نرخ SDR ، ارزهای عمده ، فلزات قیمتی، نفت خام و بهره بین بانکی

انواع ارز و فلزات قیمتی	چهارشنبه ۱۵ ژوئیه ۲۰۰۹		پنجشنبه ۱۶ ژوئیه ۲۰۰۹		جمعه ۱۷ ژوئیه ۲۰۰۹		نرخ سپرده
	لندن	نیویورک	لندن	نیویورک	لندن	نیویورک	سه ماهه
حق برداشت مخصوص*	--	۱/۵۵۴۰۲	--	۱/۵۵۵۲۳	--	۱/۵۵۲۷۶	۰/۳۲****
یورو*	۱/۴۰۶۹	۱/۴۱۰۴	۱/۴۱۳۴	۱/۴۱۵۴	۱/۴۰۸۹	۱/۴۱۰۰	۰/۹۴
لیره انگلیس*	۱/۶۳۹۱	۱/۶۴۲۴	۱/۶۴۲۷	۱/۶۴۴۳	۱/۶۲۸۲	۱/۶۳۳۳	۰/۹۶
فرانک سوئیس	۱/۰۷۹۰	۱/۰۷۵۲	۱/۰۷۱۷	۱/۰۷۳۰	۱/۰۷۸۱	۱/۰۷۷۸	۰/۳۷
ین ژاپن	۹۳/۵۱	۹۴/۳۰	۹۳/۸۶	۹۳/۸۸	۹۳/۶۶	۹۴/۲۹	۰/۴۲
بهره دلار	--	--	--	--	--	--	۰/۵۰
طلا	۹۳۹/۴۰	۹۳۹/۹۵	۹۳۵/۸۰	۹۳۸/۴۰	۹۳۷/۵۰	۹۳۸/۲۰	--
نقره	۱۳/۲۲	۱۳/۲۴	۱۳/۲۹	۱۳/۲۳	۱۳/۳۹	۱۳/۴۳	--
پلاتین	۱۱۵۲/۰۰	۱۱۵۵/۵۰	۱۱۶۳/۰۰	۱۱۶۲/۵۰	۱۱۶۷/۵۰	۱۱۷۱/۵۰	--
نفت خام	۶۳/۰۹**	۶۱/۵۴***	۶۲/۷۵**	۶۲/۰۲***	۶۵/۳۸**	۶۳/۵۶***	--
سبد نفت اوپک	۶۱/۷۳		۶۲/۵۴		--		--

* هر واحد به دلار آمریکا ** نفت خام برنت انگلیس(از روز پنجشنبه محموله ها مر بوط به ماه سپتامبر می باشد) *** نفت خام پایه آمریکا **** نرخ بهره هفتگی (حق برداشت مخصوص)

سال: چهل و چهارم شماره: ۴۶ شنبه ۲۷ تیر ۱۳۸۸ (۱۸ ژوئیه ۲۰۰۹)

لزوم اصلاح بازارهای مشتقه مالی:

به گزارش خبرگزاری رویترز مورخ ۱۰ ژوئیه ۲۰۰۹ (۱۹ تیر۱۳۸۸)، تیموتی گایتنر- وزیر خزانه داری ایالات متحده- خواهان برخورد قاطع و سختگیرانه با معامله گرانی شد که در بازارهای نامنضبط مالی مشتقه به فعالیت مشغولند. زیرا این نوع ابزارهای مالی پیچیده به خوبی فهمیده نشدند و از عوامل اصلی وقوع بحران مالی در ایالات متحده و بازارهای مالی در سایر نقاط جهان بودند. گایتنر همچنین خواهان نظارت وسرپرستی بیشتر بر معامله گران بزرگ همچون بانکهای JPMorgan Chase و Goldman Sachs گردید. تیموتی گایتنر پیش تر گفته بود که دولت و کنگره باید برای اصلاح کامل سازمان نظارت بر بازارهای مالی همکاری و نقایص موجود در کنترل نهادهای مالی را بر طرف کنند. اوباما، رئیس جمهوری آمریکا نیز یک برنامه فراگیر به منظور تجدیدنظر در نظام نظارتی مالی ایالات متحده را که برای توجه و پرداختن به نکات ضعف ساختاری بحران مالی اخیر و محدودکردن وقوع بحران های مشابه در آینده، تنظیم شده، پیشنهاد می کند. این پیشنهاد، خواهان نظارت و سرپرستی مؤثرتر درمورد فعالیتهای مؤسسات و سازمانهای مالی در بازارهای مشتقه مالی است، بسیاری از اقتصاددانان می گویند: افزایش بیش از حد خطری که این مؤسسات مالی دراین نوع بازارها متحمل شده اند، به خرابی بیشتر اوضاع وتشدید بحران مالی کمک کرد. درواقع این گروه از اقتصاددانان نظر گایتنر را تأیید می نمایند. اعلام جزئیات برنامه اوباما راه را برای بحث و گفتگوهای رسمی با قانونگذاران در مراحل نهایی تنظیم اصلاحات، باز کرد. این برخورد با بازار ابزارهای مشتقه بخش کوچکی از اقدامات بزرگ تری می باشد که دولت درصدد اجرای آن می باشد. بازارهای مشتقه، ابزارهای مالی هستند که ارزش آنهاناشی از ارزش اسمی داراییهایی نظیر اوراق بهادار ، اوراق خزانه داری و کالاهایی نظیر نفت. یا اوراق قرضه با پشتوانه رهنی می باشد. گایتنر تأکید کرد که برای پیاده سازی انضباط مالی نیاز به یک حرکت قاطع داریم. در آمریکا چهاربانک بزرگ Bank of Amecica و JPMorgan chase و Citigroup و Goldman Sachs کنترل بیش از ۹۰درصد بازارهای مالی مشتقه را دراختیار دارند. گایتنر به کمیته کشاورزی و خدمات مالی مجلس نمایندگان ایالات متحده گفت:وجود چنین سیستمی به برخی از مؤسسات مالی اجازه می دهد که بدون داشتن سرمایه لازم جهت ایفای تعهداتشان، اقدام به معامله در بازارهای مشتقه نمایند. گایتنر گفت: تنها کمیسیون معاملات آتی کالاهای اساسی (CFTC) و کمیسیون ارز و اوراق قرضه Securities and Exchange Commission (SEC) صلاحیت تعیین سقف و تهیه گزارشات لازم در تمام معاملات مشتقه انجام شده در خارج از بورس را دارند. گایتنر افزود: وزارت خزانه داری ایالات متحده خواهان تشویق استفاده بیشتر از معاملات مشتقه خارج از بورس استانداردشده می باشد، اما وی تأکید کرد این به معنای محو قراردادهای مرسوم بین شرکتها نخواهد بود.